

De eerste zonnestrallen zorgen voor lentekriebels. De natuur ontwaakt en de land- of tuinbouwbouwer is niet meer van het veld te houden. Tussen al deze voorjaarsdrukke is het nodig om nog even terug te blikken op de eerste veertien dagen van de maand februari.

We hebben de neiging om snel te vergeten dat we veertien dagen heel strenge vorst kregen. Half januari zag het er naar uit dat het een heel vroeg aardbeiseizoen ging worden. Het ook al uitzonderlijke najaar had voor heel wat rare fenomenen gezorgd. Op verschillende bedrijven hingen er in december rijpe aardbeien in de nieuwe aanplant van junidragers. Er was afgelopen najaar ook heel veel winterbloem aanwezig. De planten bleven ook maar doorgroeien. Van winterrust was er helemaal geen sprake. Vragen rond hergroei en voldoende strekking krijgen waren schering en inslag tot op 1 februari plots een lange en strenge vorstperiode begon. Op verschillende bedrijven werd in allerijl nog vliesdoek en/of flodderfolie over de planten gelegd. De combinatie van planten die niet in rust waren met deze strenge vorst heeft echter op verschillende plaatsen schade aangericht. Deze schade zien we momenteel nog niet echt tenzij we er echt gaan op controleren.

De afgelopen weken controleerden we op het PPK 'Pamel' en op verschillende bedrijven verschillende aanplantingen op vorstschade. Uit eerder onderzoek weten we dat vanaf $-9\text{ }^{\circ}\text{C}$ er een vorm van schade optreedt dan is het niet verwonderlijk dat de $-17\text{ }^{\circ}\text{C}$ onder thermometerhut die we op 4 februari haalden zijn sporen nalaat. Momenteel merken we visueel enkel wat meer afgestorven droog blad op. Bij het opkuisen stellen we ook vast dat de bladeren ook in het algemeen droger en harder zijn. De echte problemen zullen zich echter pas manifesteren tijdens de bloei en de pluk. De onderstaande foto's tonen echter aan dat er nu al schade is.

Om dit te controleren steken we een plant of een neus van een plant uit en snijden we deze door van boven naar beneden. De beoordeling moet wel onmiddellijk gebeuren. Na een paar seconden treedt er uniforme bruinverkleuring op als gevolg van oxidatie. Bij normale omstandigheden moet de kleur van het rhizoom mooi egaal wit gekleurd zijn. De planten die we controleerden vertoonden echter allemaal een voos gekleurd rhizoom. Op sommige percelen vonden we ook planten die volledig roodbruin verkleurd waren.

Controleren en nadien anticiperen is nodig. Het is belangrijk om tijdig de omvang van de vorstschade te bepalen. Het geeft u niet enkel informatie over de oogstvooruitzichten maar het is ook een indicator om gerichte teeltmaatregelen te gaan nemen. Met een rhizoomverkleuring zoals op de foto mag u ervan uitgaan dat er een moeilijkere bestuiving zal plaatsvinden waardoor er minder mooi gevormde vruchten of een hoger percentage kromme vruchten zullen zijn. Dit heeft zijn invloed op productie, oogst-snelheid en rendabiliteit van de teelt. Het is belangrijk om in geval van schade de oogstprognoses bij te kunnen stellen. Indien de planten sterker verkleurd zijn (tot roodbruin) dan is de te verwachten oogst heel beperkt.

Met aantastingen zoals hier op de foto kan er nog een behoorlijke productie gerealiseerd worden. Het is momenteel heel belangrijk om planten die schade geleden hebben heel rustig te laten hergroeien. Sterk forceren in een tunnel is af te raden. Er mag gerust nog een tunnel over het gewas geplaatst worden maar bij sterke instraling moet alles in het werk gesteld worden om de temperatuur niet boven de 20 °C op te laten lopen en de relatieve vochtigheid op peil proberen te houden. Zeker met oostenwind moet er extra water of vocht in de tunnel gebracht worden.

Als het voorjaar de proporties aanneemt van het voorjaar van 2011 dan is het belangrijk om heel vlug de tunnel te schermen. Dit kan door krijten van de folie. Hier is de keuze aan producten ruim genoeg. Een schermdoek over de tunnel gooien is een andere oplossing.

Bij schade is het kiezen tussen iets later nog een behoorlijke productie halen of toch zo vroeg mogelijk aan de pluk willen zijn maar dan vaststellen dat de oogst tegenvalt.

Wellicht zullen er tijdens de pluk onder moeilijke weersomstandigheden verschillende planten openvallen en verwelken. In het merendeel van de gevallen zal het dan gaan om gevolgen van vorstschade en niet het gevolg zijn van verwelkingsziekte of stengelbasisrot. Indien u tijdens de controle niet echt een inschatting kunt maken dan mag u steeds een beroep doen op de jarenlange expertise van het PPK 'Pamel'.

Om het proefcentrum een correcte beoordeling te laten doen gaat u als volgt te werk: u root een paar planten op verschillende locaties op het perceel. U zorgt er voor dat u een scherp mesje en een fototoestel klaar hebt. U snijdt dan in een vlotte beweging de plant door te beginnen aan de bovenzijde van het rhizoom. U houdt tijdens het snijden beide helften stevig tegen elkaar. Zodra een plant doorgesneden is neemt u het fototoestel en dan legt u de twee rhizoomhelften open en neemt u dadelijk een foto. U herhaalt dit verschillende keren totdat u een stabiel uniform beeld krijgt. De foto's stuurt u naar onderstaand e-mailadres. Op het centrum beoordelen wij de beelden en bezorgen we een bespreking en een advies in functie van de beelden.

Wacht niet tot de maand mei, controleer nu en kom zo te weten wat je mag verwachten. Wij helpen u hier indien nodig bij om de juiste inschatting te maken.

Contactpersoon: Yves Hendrickx (PPK'Pamel')
Tel: +32 (0)54 32 08 46
E-mail: proefcentrum.pamel@vlaamsbrabant.be